

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 151

van **NADIA SMINATE**

datum: 26 februari 2024

aan **GWENDOLYN RUTTEN**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

Informatie- en screeningsdienst (ISD) - Samenwerkingsakkoorden

Samen met het Erkenningsdecreet lokale geloofsgemeenschappen zag in het najaar van 2021 ook de informatie- en screeningsdienst het licht. Vlaanderen reserveert voor de werking van deze dienst zo'n 3 miljoen euro op jaarbasis. De informatie- en screeningsdienst moet met alle politiediensten, veiligheidsdiensten, lokale besturen en met de lokale integrale veiligheidscel (LIVC) samenwerkingsakkoorden afsluiten om terdege zijn werk te kunnen doen. In het antwoord op mijn vorige schriftelijke vraag ter zake was duidelijk dat de ISD al een informatie-uitwisselingsakkoord had afgesloten met de Veiligheid van de Staat (VSSE). Toen werd ook aangegeven dat bijkomende akkoorden in opmaak waren met andere partners.

1. Met welke politie- en veiligheidsdiensten (alook overige bestuurlijke overheden) sloot de ISD een samenwerkingsakkoord af? Graag ook de samenwerkingsakkoorden toevoegen bij het antwoord met vermelding van de datum van inwerkingtreding.
2. Lopen er op dit moment nog onderhandelingen over bijkomende afsprakenkaders of samenwerkingsprotocollen? Gelieve aan te geven over welke overheidsdiensten het gaat.
3. Hoe evalueert de minister die samenwerkingsakkoorden? op welke manier is er in vormen van evaluatie voorzien om eventuele verbeterpunten op te nemen en zo de akkoorden te versterken?
4. Kan de minister aangeven wanneer de ISD deelnam aan de Vlaamse Interlevensbeschouwelijke Dialoog (VILD) sinds zijn oprichting? Gelieve ook aan te geven in het kader van welke dossiers een dergelijk overleg heeft plaatsgevonden?

**Vlaams
Parlement**

GWENDOLYN RUTTEN

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

ANTWOORD

op vraag nr. 151 van 26 februari 2024

van **NADIA SMINATE**

1-2. Conform artikel 19, eerste lid,¹ van het Erkenningsdecreet Lokale Geloofsgemeenschappen van 22 oktober 2021 (hierna: Erkenningsdecreet) beschikt de Vlaamse Informatie- en screeningsdienst (hierna: ISD) over de bevoegdheid om informatie-uitwisselingsakkoorden te sluiten met andere overheidsinstanties om bepaalde informatie te verzamelen, uit te wisselen en te verwerken die nodig is voor de uitoefening van zijn decretale toezichtsoverdrachten. Aangezien met dergelijke akkoorden zowel gewone als bijzondere persoonsgegevens in de zin van de AVG-verordening worden verzameld, uitgewisseld en verwerkt, diende de ISD eerst door de Vlaamse decreetgever aangeduid te worden als verwerkingsverantwoordelijke in de zin van artikel 4, 7) van de AVG-verordening vooraleer ze dergelijke informatie-uitwisselingsakkoorden op een AVG-conforme wijze kon sluiten. De ISD werd dan ook als verwerkingsverantwoordelijke aangeduid middels het 'decreet van 15 juli 2022 tot toevoeging van een paragraaf 9 en 10 aan artikel 47 van het Erkenningsdecreet Lokale Geloofsgemeenschappen van 22 oktober 2021'. Pas vanaf de inwerkingtreding van dit decreet op 19 augustus 2022 kon de ISD als verwerkingsverantwoordelijke informatie-uitwisselingsakkoorden met relevante overheidsinstanties onderhandelen en sluiten die AVG-conform zijn.

Het sluiten van AVG-conforme informatie-uitwisselingsakkoorden is een tijdsintensief en juridisch complex traject waarbij binnen elke overheidsinstantie waarmee een akkoord wenst gesloten te worden eerst de interne besluitvormingsprocessen moeten doorlopen. Zoals o.a. het akkoord van de data protection officer en de hiërarchische verantwoordelijken) en onderhandeld worden over welke (persoons)gegevens kunnen worden uitgewisseld, de wijze waarop ze verwerkt en bewaard worden, op welke dragers ze uitgewisseld worden, etc. Al deze afspraken worden vervolgens geconcretiseerd en geformaliseerd in een informatie-uitwisselingsakkoord.

Een eerste informatie-uitwisselingsakkoord werd gesloten met de VSSE aangezien deze een prioritaire partner is van de ISD voor de uitwisseling van geclassificeerde informatie. Bovendien was er bij de VSSE een grote bereidheid voor het sluiten van een dergelijke samenwerkingsprotocol met de ISD en laat de federale regelgeving¹ de VSSE ook toe om dergelijke akkoorden te sluiten. Het informatie-uitwisselingsakkoord tussen de ISD en VSSE werd gesloten op 21 februari 2023 en vormt een belangrijk afsprakenkader voor de samenwerking tussen de beide diensten.

Het informatie-uitwisselingsakkoord van 21 februari 2023 tussen de ISD en VSSE werd door de VSSE geclassificeerd als een vertrouwelijk document in de zin van het 'koninklijk besluit van 24 maart 2000 tot uitvoering van de wet van 11 december 1998 betreffende de classificatie en de veiligheidsmachtigingen, veiligheidsattesten en veiligheidsadviezen'. Omwille van dit geclassificeerd karakter kan de inhoud van het informatie-uitwisselingsakkoord tussen VSSE en ISD niet openbaar gemaakt worden aan derden.

¹ Artikel 20, §2 van de wet van 30 november 1998 houdende regeling van de inlichtingen- en veiligheidsdienst

Het is belangrijk om op te wijzen dat voor het sluiten van een informatie-uitwisselingsakkoord met de ISD er ten eerste hiervoor een bereidheid moet zijn in hoofde van de overheidsinstanties waarmee de ISD een informatie-uitwisselingsakkoord wilt sluiten. Ten tweede moeten de overheidsinstanties waarmee de ISD een informatie-uitwisselingsakkoord wilt sluiten binnen hun eigen regelgeving beschikken over een juridische rechtsgrond om dergelijke akkoorden te kunnen sluiten. Het Erkenningsdecreet stelt louter dat de ISD de bevoegdheid heeft om een dergelijk informatie-uitwisselingsakkoord te sluiten. De ISD kan uiteraard autonome overheidsinstanties (in het bijzonder de federale instanties) niet verplichten om een akkoord te sluiten met hen. De ISD is hierin, zoals dat bij elke vorm van akkoorden of protocollen, afhankelijk van de instemming en bereidheid van de andere partij om een informatie-uitwisselingsakkoord te sluiten. Zelfs indien een overheidsinstantie bereid is een akkoord te sluiten met de ISD voor het uitwisselen van informatie (vaak van vertrouwelijke en persoonsgerelateerde aard) moet ook rekening gehouden te worden met de eigen regelgeving waaraan overheidsinstanties zijn gebonden zoals VSS, OCAD, ADIV, Politie, DVZ, VLABEL, Rijksregister, etc. Het is mogelijk dat hun regelgeving het sluiten van informatie-uitwisselingsakkoorden niet toelaat zoals dat het geval is voor OCAD. Zo is uit gesprekken tussen de ISD en het OCAD gebleken dat op dit moment de federale OCAD-regelgeving het niet toelaat dat OCAD informatie-uitwisselingsakkoorden kan sluiten met andere instanties, in tegenstelling tot de regelgeving van de VSSE waar dit wel is voorzien². De directeur van OCAD meldde per geclassificeerd schrijven van 11 december 2023 aan de directeur van de ISD dat het huidige wettelijk kader van het OCAD, meer bepaald artikel 8 van de OCAD-wet³, het niet toelaat aan OCAD om een informatie-uitwisselingsakkoord met de ISD te sluiten. De OCAD-wet en de federale AVG-wet⁴ laten OCAD hoogstens toe om operationeel samen te werken met de ISD. Zo kan OCAD, voor zover de kennisname nuttig is voor de uitoefening van de functie of opdracht van algemeen belang in verband met de strijd tegen terroristische of extremistische dreiging, analyses en persoonsgegevens overmaken aan elke overheidsinstantie waaronder ook de ISD. Hierop is de huidige samenwerking tussen het OCAD en de ISD gestoeld en niet op een informatie-uitwisselingsakkoord. Mijn kabinet is in gesprek met de directeur van OCAD om te bekijken of er alsnog juridische aanknopingspunten zijn op basis van andere regelgeving opdat er alsnog tussen OCAD en ISD een informatie-uitwisselingsakkoord kan gesloten worden.

Ik geef nog mee dat in het licht van de veiligheidsadviezen voor erkende en erkenningszoekende lokale geloofsgemeenschappen het Samenwerkingsakkoord van 2 juli 2008⁵ een belangrijk instrument vormt voor de mededeling door VSSE, OCAD, ADIV, Politie, DVZ en CFI van geclassificeerde informatie die betrekking heeft op de openbare orde en de veiligheid van de staat aan de ISD over lokale geloofsgemeenschappen. Op deze manier ontvangt de ISD momenteel reeds ook

² Artikel 20, §2 van de wet van 30 november 1998 houdende regeling van de inlichtingen- en veiligheidsdienst

³ Wet van 10 juli 2006 betreffende de analyse van de dreiging

⁴ Artikel 158 van de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens

⁵ Artikel 3, §1, derde lid van het Samenwerkingsakkoord van 2 juli 2008 tot wijziging van het samenwerkingsakkoord van 27 mei 2004 tussen de Federale Overheid, de Duitstalige Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende de erkenning van de eredienssten, de wedden en pensioenen van de bedienaars der eredienssten, de kerkfabrieken en de instellingen belast met het beheer van de temporeliën van de erkende eredienssten

relevante veiligheidsinformatie rond lokale geloofsgemeenschappen en personen die hierin actief zijn.

Met volgende overheidsinstanties heeft de ISD contact gehad met het oog op samenwerking voor de uitwisseling van informatie:

- Federale politie voor het verkrijgen van toegang tot politionele informatie over personen en organisaties. Een aanvraag hiertoe werd ingediend bij de Federale politie waarbij de ISD momenteel wacht op de al dan niet goedkeuring van de aanvraag.
- FOD Binnenlandse Zaken voor het verkrijgen van toegang tot bepaalde persoonsgegevens in het Rijksregister die relevant zijn voor de werking en opdrachten van de ISD. Een aanvraag hiertoe werd ingediend bij de Federale politie waarbij de ISD momenteel wacht op de al dan niet goedkeuring van de aanvraag.
- Agentschap Integratie en Inburgering voor toegang tot informatie over inburgeringsplichtige bedienaars van de eredienst. Omwille van een discrepantie rond de inburgeringsverplichting voor bedienaars van de eredienst tussen het Erkenningsdecreet en het huidige Inburgerings- en integratiedecreet van 7 juni 2013 wordt met het sluiten van een informatie-uitwisselingsakkoord gewacht tot deze discrepantie is weggewerkt via het 'ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 7 juni 2013 betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid, wat betreft de verwerking van persoonsgegevens, de verplichting tot inburgering voor bedienaars van de erkende erediensten en een afwijking van het taalniveau voor NT2 voor personen met een handicap'. Dit wijzigingsdecreet ligt momenteel in het Vlaams parlement voor de behandeling en goedkeuring ervan.
- Vlaams departement Werk en Sociale Economie (WSE) voor uitwisseling van informatie over bedienaars van de eredienst tewerkgesteld in een erkende lokale geloofsgemeenschap via een 'toelating tot arbeid' (een werkvergunning) krachtens 'artikel 17, eerste lid, 14° van het besluit van de Vlaamse Regering van 7 december 2018 houdende uitvoering van de wet van 30 april 1999 betreffende de tewerkstelling van buitenlandse werknemers'. De ISD is hierover in gesprek met WSE.
- Vlaamse Belastingdienst (VLABEL) voor het verkrijgen van informatie over eredienstgebouwen gebruikt door erkende en erkenningszoekende lokale geloofsgemeenschappen. Het betreft in het bijzonder gegevens over de houders(s) van het eigendomsrecht, informatie over de effectieve gebruikers van de eredienstgebouwen, etc. De ISD heeft hiervoor contact opgenomen met VLABEL.

3. Het sluiten van dergelijke informatie-uitwisselingsakkoorden is een complexe juridische materie, niet in het minst omdat het over bijzondere persoonsgegevens gaat die in relatie staan met het volgens de AVG beschermd criterium 'religie'. Het is een intensief en langdurig proces waarvoor de ISD zich laat bijstaan door een externe Data Protection Officer (DPO). Ik acht het dan ook zinvol dat de sluiting van dergelijke akkoorden beredeneerd en onderbouwd gebeurt, zodat de akkoorden juridisch sluitend zijn en in de praktijk een meerwaarde vormen voor de werking van de ISD. Daarnaast wil ik benadrukken dat de ISD, in afwachting van het sluiten van informatie-uitwisselingsakkoorden, het maken van afsprakenkaders of het verkrijgen van toegang tot specifieke informatie (zie antwoord 2), in de praktijk reeds volledig performant is om al zijn decretale opdrachten uit te voeren én reeds een samenwerking heeft met de relevante overheidsinstanties.

4. De ISD is geen lid van de VILD. Het formeel contact tussen de ISD en de representatieve organen verloopt in eerste instantie rechtstreeks met de representatieve organen van de erkende erediensten. De ISD is tweemaal aanwezig geweest op een VILD-overleg. De ISD heeft op het VILD-overleg van 21 januari 2022 bij haar opstart toelichting gegeven over de werking. Op het VILD-overleg van 14 februari 2023 gaf de ISD een eerste toelichting over het professionaliseringstraject lokale geloofsgemeenschappen dat door de Thomas More hogeschool wordt georganiseerd.